

Câteva considerații relative la infracțiuni privind comerțul electronic

Comertul electronic este procesul de cumparare, vanzare sau schimb de produse, servicii sau informatii prin intermediul retelelor de calculatoare.

Tipuri de comert electronic :

- Comertul electronic cu amanuntul= intre consumatori (personae fizice care dispun de un calculator personal cuplat la internt) si comerciantii care isi expun produsele pe un site vizionat de persoanele fizice dupa care initiaza plata produselor cumparate cu un card bancar de plata;
- Comertul electronic dintre companii = consta in comertul dintre companiile care se aprovizioneaza si cele care sunt furnizori de produse. Furnizorii isi expun marfa pe internet iar companiile aleg si emit o comanda electronica de achizitie, plata fiind de regula realizata ulterior, electronic sau neelectronice prin mijloace bancare existente

TIPURI DE INFRACTIUNI REGLEMENTATE DE CODUL PENAL

A. FALSIFICAREA INSTRUMENTELOR DE PLATA (art 311 alin 2 CP)

Alin 1 :” falsificarea de titluri de credit, titluri sau instrumente pentru efectuarea platilor sau a oricaror altor titluri ori valori asemenea se pedepseste cu inchisoarea de la 2-7 ani si interzicerea unor drepturi”

Alin 2 “daca fapta prevazuta in alin 1 priveste un instrument de plata electronica pedeapsa este inchisoarea de la 3-10 ani si interzicerea exercitarii unor drepturi”

Alin 3 : “ tentativa se pedepseste”

OBIECTUL MATERIAL AL ACESTEI INFRACTIUNI:

- Materialele din care au fost confectionate instrumentele de plata in cazul cand falsificarea s-a realizat prin contrafacere ;
- Instrumente de plata electronica supuse alterarii prin operatiunea de falsificarea.

DEFINITIA instrumentului de plata electronica = instrument care permite titularului sau sa efectueze urmatoarele tipuri de operatiuni :

a) transferuri de fonduri, altele decât cele ordonate și executate de către instituții financiare;

b) retrageri de numerar, precum și încărcarea și descărcarea unui instrument de monedă electronic (**art 1 pct 11 din Legea 265/2002 republicata**)

VARIANTE ALE INSTRUMENTULUI DE PLATA ELECTRONICA:

1. Instrumentul de moneda electronica = instrumentul de plata electronica reincarcabil (CIP- card, memoria unui computer etc) altul decat instrumentul de plata cu acces la distanta pe care unitatile de valoare sunt stocate electronic si care permite titularului sau sa efectueze operatiunile mentionate mai sus.
2. Instrument de plata cu acces la distanta = instrument de plata electronic prin intermediul caruia titularul sau poate sa isi acceseze fondurile detinute intr-un cont la o institutie financiara sis a autorizeze efectuarea unei plati, utilizand un cod personal de identificare sau un alt mijloc de identificare similar :
 - internet banking= instrument de plata cu acces la distanta care se bazeaza pe tehnologia internet;
 - home banking = instrument de plata cu acces la distanta care se bazeaza pe o aplicatie software a emitentului instalata la sediul detinatorului pe o statie de lucru individuala sau in retea;
 - cardurile bancare= instrumente de plata cu acces la distanta – ex: *cartea de credit*= clientul completeaza online un formular de comanda utilizand toate informatiile necesare despre cartea sa de credit - PIN virtual; *carti ATM /carti de debit*= ofera costuri mai mici aferente tranzactiilor; *carti de cumparator*= firmele emit carti

de cumparator pentru angajatii lor care au acelasi rol ca si cartile de credit;

- cecuri electronice = necesita completarea de catre client a unui formular in cadrul magazinului electronic;
- portofelul digital= aplicatie electronica de codificare care actioneaza ca un portofel autentic in timpul tranzactiilor electronice;
- debitarea electronica = permite utilizatorilor sa incarca factura proprie de plata a convorbirilor telefonice cu contravaloarea achizitiilor facute pe internet;
- numerarul digital = utilizarea acestui sistem necesita detinerea de catre client si comerciant a unui cont in banca emitenta.

SUBIECTUL ACTIV = persoana fizica sau juridica ce indeplineste conditiile generale pentru a raspunde din punct de vedere penal si care cunostinte

SUBIECT PASIV PRINCIPAL= statul ca titular al obligatiei de asigurare a derularii activitatii de comert electronic cu respectarea regimului juridic impus pentru aceasta.

SUBIECT PASIV SECUNDAR= persoana fizica sau juridica al carei instrument de plata electronica a fost falsificat

ELEMENTUL MATERIAL AL LATURII OBIECTIVE:

- a) **CONTRAFACEREA** (plasmuirea) = actiunea prin care sunt confectionate instrumente de plata care imita pe cele adevarate;
- b) **ALTERAREA** = actiunea prin care se modifica continutul sau aspectul unui instrument de plata real, creandu-se de regula, aparenta unei valori mult mai ridicate sau dreptul de a utiliza in nume propriu acel instrument.

URMAREA IMEDIATA= producerea unei stari de pericol pentru valorile sociale protejate.

LATURA SUBIECTIVA : intentia directa sau indirecta (este exclusa culpa)

MOBILUL SI SCOPUL: fara relevanta privind incadrarea juridica a faptei.

FORMELE INFRACTIUNII:

- a) Actele pregatitoare: nu sunt incriminate ca forma a infractiunii;
- b) Tentativa: se pedepseste
- c) Consumarea: dupa executarea actiunii de falsificare.

SANCTIUNI: pedeapsa cu inchisoarea de la 3-10 ani si interzicerea unor drepturi. Sunt supuse confiscarii extinse conform art 112¹ lit p Cp instrumentele de plata electronica falsificate.

B. PUNEREA IN CIRCULATIE DE VALORI FALSIFICATE (ART 313 CP)

= operatiunea prin care produsul actiunii de falsificare este introdus pentru o perioada de timp in angrenajul circulatiei monetare sau financiar prin efectuarea de plati, schimburi, depuneri, expedieri postale, substituirea unor valori adevarate cu cele falsificate etc.

“(1) Punerea în circulație a valorilor falsificate prevăzute în art. 310-312, precum și primirea, deținerea sau transmiterea acestora, în vederea punerii lor în circulație, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de falsificare prin care au fost produse.

(2) Punerea în circulație a valorilor falsificate prevăzute în art. 310-312, săvârșită de către [autor](#) sau un participant la infracțiunea de falsificare, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de falsificare prin care au fost produse.

(3) Repunerea în circulație a uneia dintre valorile prevăzute în art. 310-312, de către o persoană care a constatat, ulterior intrării în posesia acesteia, că este falsificată, se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea de falsificare prin care au fost produse, ale cărei limite speciale se reduc la jumătate.

(4) Tentativa se pedepsește.”

OBIECTUL MATERIAL: instrumentele de plata electronica ce au fost supuse operatiunii de falsificare.

SUBIECT ACTIV:

IN ALIN 1 subiectul activ nu este calificat in mod expres prin norma de incriminare;

In Alin 2 si 3= subiectul activ este calificat in mod expres referindu-se la persoana fizica sau juridica ce indeplineste conditiile generale pentru a raspunde din punct de vedere penal si care calitatea de autor/participant la infractiunea de falsificare precum si persoana care a constatat ulterior intrarii in posesia valorilor falsificate ca acestea sunt false.

SUBIECT PASIV PRINCIPAL= statul ca titular al obligatiei de asigurare a derularii activitatii de comert electronic cu respectarea regimului juridic impus pentru aceasta.

SUBIECT PASIV SECUNDAR= persoana fizica sau juridica ale caror valori au fost falsificate.

ELEMENTUL MATERIAL AL LATURII OBIECTIVE: se realizeaza prin urmatoarele actiuni:

- a) Punerea in circulatie a valorilor falsificate = produsul actiunii de falsificare este introdus in circulatia monetara sau financiara;
- b) Primirea valorilor falsificate= luarea in posesie a valorilor falsificate in vederea punerii ulterioare in circulatie ;
- c) Detinerea valorilor falsificate= pastrarea instrumentelor de plata falsificate in vederea punerii ulterioare in circulatie
- d) Transmiterea valorilor falsificate= inmanarea valorilor falsificate in vederea punerii lor in circulatie;
- e) Repunerea in circulatie a valorilor falsificate= introducerea in circulatie a valorilor falsificate ulterior intrarii in posesia acestora de catre o persoana care a constatat falsificarea lor.

URMAREA IMEDIATA= producerea unei stari de pericol pentru valorile sociale protejate.

LATURA SUBIECTIVA : intentia directa sau indirecta (este exclusa culpa)

MOBILUL SI SCOPUL: fara relevanta privind incadrarea juridica a faptei.

FORMELE INFRACTIUNII:

- d) Actele pregatitoare: nu sunt incriminate ca forma a infractiunii;

- e) Tentativa: se pedepseste
- f) Consumarea: dupa punerea in circulatie a valorilor falsificate.
- g) Sanctiuni: alin 1 si 2 prevede pedeapsa prv de lege pentru infractiunea de falsificare prin care au fost produse. Alin 3 se sanctioneaza cu prevede pedeapsa prv de lege pentru infractiunea de falsificare prin care au fost produse ale carei limite speciale se reduc la jumătate.

Sunt supuse confiscarii extinse conform art 112¹ lit p Cp valorile falsificate.

C. DETINEREA DE INSTRUMENTE IN VEDEREA FALSIFICARII DE VALORI (art 314 CP)

“(1) Fabricarea, primirea, deținerea sau transmiterea de instrumente sau materiale cu scopul de a servi la falsificarea valorilor sau titlurilor prevăzute în art. 310, art. 311 alin. (1) și art. 312 se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Fabricarea, primirea, deținerea sau transmiterea de echipamente, inclusiv hardware sau software, cu scopul de a servi la falsificarea instrumentelor de PLATA ELECTRONICA, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(3) Nu se pedepsește persoana care, după comiterea vreuneia dintre faptele prevăzute în alin. (1) sau alin. (2), înainte de descoperirea acestora și înainte de a se fi trecut la săvârșirea faptei de falsificare, predă instrumentele sau materialele deținute autorităților judiciare ori încunoștințează aceste autorități despre existența lor.”

OBIECTUL MATERIAL: echipamente inclusiv hardware si software care servesc la falsificarea instrumentelor de plata. Echipament hardware: parte a unui calculator implementata prin componente electronice si mecanice. Echipament software: parte a unui calculator implementata de un program care permite functionarea hardului reprezentata in concret de suportul pe care componenta de soft este fixata. (CD, DVD etc)

SUBIECT ACTIV: subiectul activ nu este calificat in mod expres prin norma de incriminare

SUBIECT PASIV PRINCIPAL= statul ca titular al obligatiei de asigurare a derularii activitatii de comert electronic cu respectarea regimului juridic impus pentru aceasta.

SUBIECT PASIV SECUNDAR= institutia care are abilitatea legala sa emita instrumente de plata electronica ce corespund celor falsificate

ELEMENTUL MATERIAL AL LATURII OBIECTIVE: se realizeaza prin urmatoarele actiuni:

- a) Fabricarea= actiunea prin care sunt produse, confectionate sau adaptate instrumentele ori preparate sau prelucrate materialele necesare cu scopul de a servi la falsificarea instrumentului de plata electronic;
- b) Primirea= luarea in posesie a echipamentelor inclusiv hardware si software cu scopul de a servi la falsificarea instrumentului de plata electronic;
- c) Detinerea = pastrarea, ascunderea echipamentelor inclusiv hardware si software cu scopul de a servi la falsificarea instrumentului de plata electronic;
- d) Transmiterea de echipamente = inmanarea echipamentelor inclusiv hardware sau software cu scopul de a servi la falsificarea instrumentului de plata electronic.

URMAREA IMEDIATA= aparitia unei stari de pericol pentru increderea publica ce trebuie acordata instrumentelor de plata electronica;

LATURA SUBIECTIVA : intentia directa deoarece faptuitorul executa actiuni cu scopul ca aceasta sa serveasca la falsificarea instrumentelor de plata electronica. (intentia calificata prin scop)

FORMELE INFRACTIUNII:

Legea incrimineaza decat forma infractiunii consumate

Sanctiuni: alin 2 : pedeapsa cu inchisoarea 2-7 ani. Persoana care savarseste faptele prev de alin 2 inainte de descoperirea lor si inainte de a fi trecut la savarsirea faptei de falsificare preda echipamentele detinute inclusive hardware /software autoritatilor judiciare ori incunostinteaza aceste autoritati despre existent lor , nu se pedepseste.

Sunt supuse confiscării extinse conform art 112¹ lit p Cp echipamentele care au ca scop falsificarea instrumentelor de plată electronică.

D FALSUL IN DECLARAȚII (ART 326) relativ la “declararea necorespunzătoare a adevărului făcută unei persoane dintre cele prevăzute în art. 175 sau unei unități în care aceasta își desfășoară activitatea în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine sau pentru altul, atunci când, potrivit legii ori împrejurărilor, declarația făcută servește la producerea acelei consecințe”

Sunt aplicabile aceste dispoziții și în privința falsului în declarații cu referire la emiterea și utilizarea de instrumente de plată electronică sau acceptarea tipurilor de operațiuni atunci când declarația făcută servește pentru emiterea acelui instrument.

OBIECTUL MATERIAL: declarațiile scrise făcute de făptuitor.
subiect activ: orice persoană care îndeplinește condițiile generale ale răspunderii penale;

SUBIECT PASIV : statul

SUBIECT PASIV secundar: persoana fizică sau juridică prejudiciată în drepturile sau interesele sale prin emiterea sau utilizarea instrumentului de plată electronică.

ELEMENTUL MATERIAL: acțiunea de a face o declarație necorespunzătoare adevărului în fața unei instituții bancare de credit sau financiare ori oricărei alte persoane juridice autorizate să emită instrumente de plată electronică sau să accepte asemenea operațiuni.

URMAREA IMEDIATA: starea de pericol pentru valoarea socială protejată de legea penală ca urmare a declarației false făcute de făptuitor;

LATURA SUBIECTIVA: intenție directă.

FORMELE INFRACTIUNII: legea nu pedepsește actele pregătitoare și tentativa.

- Consumarea: la momentul la care declarația este înregistrată la instituția bancară de credit sau financiară ori la oricare altă

persoana juridica autorizata sa emita instrumente de plata electronica.

SANCTIUNI: pedeapsa cu inchisoare 3 luni la 2 ani alternativ cu amenda.

E . Efectuarea de operatiuni financiare in mod fraudulos (art 250 CP)

„(1) Efectuarea unei operatiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, prin utilizarea, fără consimțământul titularului, a unui instrument de plată electronică sau a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează efectuarea uneia dintre operatiunile prevăzute în alin. (1), prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.

(3) Transmiterea neautorizată către altă persoană a oricăror date de identificare, în vederea efectuării uneia dintre operatiunile prevăzute în alin. (1), se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.”

OBIECTUL MATERIAL: numai in cazul in care instrumentul de plata electronic presupune un support material

SUBIECT ACTIV: orice persoana care indeplineste conditiile generale pentru a raspunde din punct de vedere penal

SUBIECT PASIV principal: statul

SUBIECT PASIV Secundar: titularul instrumentului de plata electronica utilizat fara drept sau persoana careia ii apartin datele de identificare utilizate.

ELEMENTUL MATERIAL :

- actiunea prin care se efectueaza operatiuni de retragere de numerar, incarcare sau descarcare a unui instrument de moneda electronica ori de transfer de fonduri prin folosirea unui instrument de plata electronica sau de date de identificare fara consimtamantul titularului care permite utilizarea acestuia;

- actiunea privind efectuarea unei operatiuni de retragere de numerar, incarcare sau descarcare a unui instrument de moneda electronica ori de transfer de fonduri prin utilizarea neautorizata a oricaror date de identificare sau utilizarea de date fictive;
- Transmiterea neautorizata de catre alta persoana a oricaror date de identificare care permit utilizarea instrumentului de plata electronica

URMAREA IMEDIATA: producerea unei stari de pericol pentru desfasurarea in conditii legale a activitatii de comert electronic.

LATURA SUBIECTIVA: intentia.

FORMELE INFRACTIUNII: acte de pregatire= nu sunt incriminate in mod expres;

tentativa= se pedepseste

MODALITATI NORMATIVE DE BAZA:

- Efectuarea unei operatiuni de comert electronic prin utilizarea instrumentului de plata electronica si a datelor de identificare a acestuia fara consimtamantul titularului;
- Efectuarea unei operatiuni de comert electronic prin utilizarea neautorizata a oricaror date de identificare sau prin utilizarea de date de identitate fictive;
- Transmiterea neautorizata catre alta persoana a oricaror date de identificare

SANCTIUNI : inchisoarea de la 2-7 ani conform alin 1 si 2 si inchisoarea de la 1-5 ani conform alin 3.

F. ACCEPTAREA OPERATIUNILOR FINANCIARE EFECTUATE IN MOD FRAUDULOS (ART 251 cp):

“(1) Acceptarea unei operatiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, cunoscând că este efectuată prin folosirea unui instrument de plată electronică falsificat sau utilizat fără consimțământul titularului său, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează acceptarea uneia dintre operațiunile prevăzute în alin. (1), cunoscând că este efectuată prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.”

OBIECTUL MATERIAL: NU EXISTA deoarece activitatea interzisa de norma de incriminare nu se rasfrange asupra unui lucru material

SUBIECT ACTIV: prezinta o calificare de fapt in conditiile in care cel care raspunde penal este angajatul unei societati implicate in activitati de comert electronic si are atributii in ceea ce priveste acceptarea operatiunilor de comert in care este implicata societatea.

SUBIECT PASIV : statul

SUBIECT PASIV secundar: titularul instrumentului de plata electronica utilizat fara drept sau persoana careia ii apartin datele de identificare utilizate.

ELEMENTUL MATERIAL: presupune activitati/actiuni care au ca rezultat punerea operatiunii de comert in situatia de a produce efecte juridice si difera de la un tip de operatiune la altul

URMAREA IMEDIATA: producerea unei stari de pericol pentru desfasurarea in conditii legale a activitatii de comert electronic.

LATURA SUBIECTIVA: savarsita numai cu intentie.

FORMELE INFRACTIUNII: actele de pregatire si tentativa sunt posibile. Consumarea survine odata cu acceptarea operatiunii ilegale.

MODALITATI:

- Acceptarea unei operatiuni de comert electronic prin folosirea unui instrument de moneda electronica ori de transfer de fonduri cunoscand ca este efectuata prin folosirea unui instrument de plata electronioca falsificat sau utilizat fara consimtamantul titularului sau;
- Acceptarea unei operatini de comert electronic cunoscand ca este efectuat prin utilizarea neautorizata a oricaror date de identificare sau prin utilizarea de date fictive.

SANCTIUNI: pedeapsa cu inchisoare 1- 5 ani.

TIPURI DE FRAUDE IN DOMENIUL COMERTULUI ELECTRONIC

1. Fraude prin cumparari online: prin aceste fraude clientii pot sa nu primeasca niciodata bunurile pe care le-au platit; detaliile despre cartea lor de credit pot fi dezvaluite;
2. Fraude in investitii online : prin aceste fraude investitia prin internet devine vulnerabila din cauza capcanelor realizate in scopuri de fraudă;
3. Scrisori nigeriene: situatia intalnita in cazul in care se primeste o urgenta propunere de afaceri de stricta confidentialitate din partea unui functionar de stat sau om de afaceri Nigerian care obtine, astfel, numele si profitul utilizatorului;
4. Fraude financiare: include furtul de identitate si fraudă de carti de debit/ credit;
5. Fraudă in comunicatii: se refera la acapararea de servicii de comunicatii fara fir prin satelit sau terestre;
6. Atacuri asupra ATM-urilor: in cadrul carora sunt incluse actiuni de sustragere a informatiilor de cont, de scanare a instrumentelor de plata care ulterior sunt contrafacute;
7. Furturi de bani si informatii: presupun actiuni de vanzare a informatiilor furate si realizarea de tranzactii bancare ilegale;
8. Furturi de carduri: castigarea banilor sau obiectelor prin spargerea unor site-uri ce contin in bazele de date numere de carti de credit;
9. Oportunitati de afaceri/lucrul la domiciliul online: de regula, faptuitorul publica pe internet oportunitati de afaceri care urmeaza sa permita unei persoane castigarea unor sute de dolari muncind acasa cu conditia ca acea persoana sa plateasca o suma de bani in dolari dar esueaza in livrarea materialelor si informatiilor care sunt necesare pentru realizarea respectivei afaceri.